

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο και του Προσθέτου Πρωτοκόλλου της, σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που διαπράττονται μέσω Συστημάτων Υπολογιστών – Μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης – πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ρυθμίσεις σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις»

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το υπό ψήφιση νοσχ αποτελείται από δυο μέρη. Στο μέρος πρώτο κυρώνεται η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο και το Πρόσθετο Πρωτόκολλό της σχετικώς με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης που διαπράττονται μέσω Συστημάτων Υπολογιστών (άρθρο πρώτο).

Στο μέρος δεύτερο μεταφέρεται η Οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης – πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, περιέχονται δε και ρυθμίσεις σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις (είκοσι άρθρα). Ειδικότερα:

Στο άρθρο δεύτερο περιέχονται οι τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα, οι οποίες περιλαμβάνουν τα εξής:

-τον ορισμό των πληροφοριακών συστημάτων και των ψηφιακών δεδομένων,

-την περιγραφή νέων εγκλημάτων, όπως η παρακώλυση λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων, η παράνομη πρόσβαση σε πληροφοριακό σύστημα, η φθορά ηλεκτρονικών δεδομένων, η παραβίαση απορρήτου των επικοινωνιών μέσω πληροφοριακών συστημάτων και οι προπαρασκευαστικές πράξεις αυτών,

-μεταβολές ήδη ισχυουσών ποινικών διατάξεων, όπως αυτές που αφορούν την προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους, η παιδική πορνογραφία, η απάτη με υπολογιστή.

Στο άρθρο τρίτο περιλαμβάνονται τροποποιήσεις του ν. 2225/1994 για την άρση του απορρήτου επικοινωνιών, που συνίστανται στην διεύρυνση του καταλόγου των εγκλημάτων για τα οποία μπορεί να διαταχθεί άρση απορρήτου επικοινωνιών.

Στο άρθρο τέταρτο ρυθμίζεται η ευθύνη των νομικών προσώπων για τα εγκλήματα της απάτης με υπολογιστή, της παρακώλυσης λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων, της παράνομης πρόσβασης σε πληροφοριακό σύστημα, της φθοράς ηλεκτρονικών δεδομένων, της παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών μέσω πληροφοριακών συστημάτων και των προπαρασκευαστικών πράξεων αυτών.

Στα άρθρα πέμπτο έως και έβδομο περιέχονται δηλώσεις της Ελλάδος σε σχέση με την υπό κύρωση Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

Στο άρθρο όγδοο εισάγεται ειδικός όρος εξάλειψης του αξιοποιήσιμου και παύσης της ποινικής δίωξης υπό όρους για αξιόποινες πράξεις κατά των οποίων απειλείται ποινή φυλάκισης έως δύο έτη ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ανωτέρω ποινές.

Στο άρθρο ένατο προβλέπεται υπό όρους παραγραφή των μη αμετάκλητων και μη εκτιθεισών ποινών έως έξι μήνες.

Στο άρθρο δέκατο περιέχονται ρυθμίσεις για την εθνική σχολή δικαστικών λειτουργιών.

Στο άρθρο ενδέκατο ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις αρχειρεσίες για την ανάδειξη οργάνων διοίκησης των δικαστηρίων και των εισαγγελιών.

Στο άρθρο δωδέκατο προβλέπεται η σύσταση επιτροπών για την σύνταξη νέου Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών και νέου Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων.

Στο άρθρο δέκατο τρίτο περιέχονται ρυθμίσεις για την ενίσχυση της σωφρονιστικής διοίκησης.

Στο άρθρο δέκατο τέταρτο ρυθμίζονται εργασιακά θέματα υπαλλήλων καταστημάτων κράτησης.

Στο άρθρο δέκατο πέμπτο παρατείνεται έως 27.4.2017 η εφαρμογή των ρυθμίσεων που εισήχθησαν με τον ν. 4322/2015.

Στο άρθρο δέκατο έκτο περιέχεται εξουσιοδοτική διάταξη για την εφαρμογή του αναμορφωτικού μέτρου της παροχής κοινωφελούς εργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 122 παρ. 1 περ. ζ' του Ποινικού Κώδικα.

Στο άρθρο δέκατο έβδομο ρυθμίζονται θέματα εξωτερικής φρουράς καταστημάτων κράτησης.

Στο άρθρο δέκατο όγδοο περιέχονται ρυθμίσεις για τριτέκνους επί θεμάτων προσλήψεων.

Στο άρθρο δέκατο ένατο περιέχεται εξουσιοδοτική διάταξη για την προστασία μαρτύρων.

Στο άρθρο εικοστό τροποποιείται το άρθρο 192 του ν. 4389/2016 για τα μέλη γνωμοδοτικών οργάνων της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.

Στο άρθρο εικοστό πρώτο περιέχονται μεταβατικές διατάξεις.

Στο άρθρο εικοστό δεύτερο ρυθμίζονται θέματα σχετικώς με τις δαπάνες παρελθόντων ετών για ύδρευση και άρδευση καταστημάτων κράτησης.

Στο άρθρο εικοστό τρίτο περιέχονται διατάξεις ως προς το προσωπικό των ανεξάρτητων αρχών.

Στο άρθρο εικοστό τέταρτο ορίζεται το χρονικό σημείο έναρξης του νόμου, της κυρούμενης σύμβασης και του πρωτοκόλλου.

2. Γενικές παρατηρήσεις

1. Στο πλαίσιο της προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στην κυρούμενη Σύμβαση είναι αναγκαίο να τεθεί ρύθμιση ως προς το ζήτημα της κατεπείγουσας διατήρησης δεδομένων, δυνατότητα που περιγράφεται στα άρθρα 16 και 17 της κυρούμενης Σύμβασης. Σημειωτέον ότι το σχετικό οικονομικό μέτρο αφορά δεδομένα των οποίων η διατήρηση ρυθμίζεται από τον ν. 3917/2011 (αναλυτικώς, για τη διαφοροποίηση της εν λόγω δυνατότητας, έναντι της ισχύουσας στο ελληνικό δίκαιο διατήρησης δεδομένων βλ. παρ. 152 – 164 της Επεξηγηματικής Αναφοράς και, στο Διαδίκτυο, τον τόπο υπό στοιχεία: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayD-CTMContent?documentId=09000016800c5b>).

2. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο, το άρθρο 386Α του Ποινικού Κώδικα, όπως προτείνεται να τροποποιηθεί με το παρόν νομοσχέδιο, να προστεθεί στον κατάλογο των εγκλημάτων του άρθρου 1 του ν. 1608/50.

3. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου δεύτερου

α) Στο άρθρο δεύτερο παρ. 1 τροποποιείται το άρθρο 13 του Ποινικού Κώδικα και προστίθεται ως στοιχείο θ' ο ορισμός των ψηφιακών δεδομένων. Στα προτεινόμενα άρθρα 292 Β παρ.1 και 381Α παρ.1 του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται ο όρος «ηλεκτρονικά δεδομένα». Θα ήταν σκόπιμο, προς αποφυγή σύγχυσης, να αντικατασταθεί ο όρος «ηλεκτρονικά δεδομένα» από τον όρο «ψηφιακά δεδομένα».

β) Στο άρθρο δεύτερο παρ. 9 εισάγεται νέο άρθρο στον Ποινικό Κώδικα ως άρθρο 381Α, με τίτλο «φθορά ηλεκτρονικών δεδομένων». Θα ήταν, ενδεχομένως, νομοτεχνικώς ορθότερο να προστεθεί στο κείμενο του άρθρου η φράση «ξένα (εν όλω ή εν μέρει) ηλεκτρονικά δεδομένα» σε αντιστοιχία με την διατύπωση του άρθρου 381 του Ποινικού Κώδικα.

2. Επί του άρθρου τέταρτου

Στο άρθρο τέταρτο προβλέπεται ευθύνη νομικών προσώπων για τις πράξεις των άρθρων 292 Β, 370Γ, 370Δ, 370Ε, 381Α και 386Α του Ποινικού Κώδικα. Στην παρ. 2 θα ήταν σκόπιμο να διαγραφεί η λέξη «μέσω», ώστε να υπάρχει ενιαία διατύπωση με αυτή της παρ. 1 του ίδιου άρθρου.

3. Επί του άρθρου εικοστού

Στο άρθρο εικοστό τροποποιείται το άρθρο 192 του ν. 4389/2016 και ορίζεται ότι «οι εμπειρογνώμονες τα μέλη Συμβουλίων Εμπειρογνομόνων ή τα μέλη άλλων γνωμοδοτικών οργάνων της [Ελληνικής] Εταιρείας [Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.] και των άμεσων θυγατρικών της δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για γνωμοδοτήσεις τους, εφόσον οι τελευταίες έχουν συνταχθεί συμφώνως προς την προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία ή τα οριζόμενα στους εσωτερικούς κανονισμούς και τα καταστατικά τους, γεγονός που τεκμαίρεται αν έχει ακολουθήσει θετικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Σημειώνεται ότι η παροχή γνώμης συμφώνως προς τους οικείους κανόνες αποκλείει την αντικειμενική υπόσταση εγκλημάτων, και άρα την ποινική ευθύνη, όταν η παράβαση καθήκοντος αποτελεί στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του σχετικού εγκλήματος. Το αν όμως αποκλείεται η πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης άλλων εγκλημάτων, εξαρτάται από το περιεχόμενο των εννοιών που περιέχουν οι υποστάσεις τους. Η υπαγωγή συμπε-

ριφοράς στις έννοιες τις οποίες περιέχουν οι υποστάσεις των εγκλημάτων αποτελεί, συμφώνως προς την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, αντικείμενο αποκλειστικώς δικαστικής κρίσης. Επομένως, και το τεκμήριο που, συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, απορρέει από τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πρέπει να νοείται ως μαχητό.

Αθήνα 27.7.2016

Η Εισηγήτρια
Αθανασία Διονυσοπούλου
Λέκτωρ της Νομικής Σχολής
Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

